

Щодо мораторію на проведення перевірок підприємств, фізосіб-підприємців контролюючими органами в 2016 році

У зв'язку з численними зверненнями страхувальників щодо мораторію на проведення органами Фонду перевірок Лівобережна міжрайонна виконавча дирекція КМВ ФСС з ТВП повідомляє наступне.

28 грудня 2014 року було прийнято Закони України N 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи" та N 76-VIII "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України".

Пунктом 3 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України від 28 грудня 2014 року N 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи", який набрав чинності з 1 січня 2015 року, встановлено, що у 2015 та 2016 роках перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України. Зазначене обмеження не поширюється:

- з 1 січня 2015 року на перевірки суб'єктів господарювання, що ввозять на митну територію України та/або виробляють та/або реалізують піддакцизні товари, на перевірки дотримання норм законодавства з питань наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, відшкодування податку на додану вартість;
- з 1 липня 2015 року на перевірки платників єдиного податку другої і третьої (фізичні особи - підприємці) груп, крім тих, які здійснюють діяльність на ринках, продаж товарів у дрібнороздрібній торговельній мережі через засоби пересувної мережі, за винятком платників єдиного податку, визначених пунктом 27 підрозділу 10 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України, з питань дотримання порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій.

Разом з тим відповідно до листа Міністерств юстиції України від 04.12.2015 р. № 2112/14157-0-4-15/8.1 вказаний Закон від 28 грудня 2014 року N 71-VIII направлений на врегулювання відносин, що виникають у сфері справляння податків і зборів.

Відповідно до пункту 41.1 статті 41 Податкового кодексу України контролюючими органами є органи доходів і зборів - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізує державну податкову, державну митну політику, забезпечує формування та реалізацію державної політики з адміністрування єдиного внеску, забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, його територіальні органи.

Згідно з пунктами 1, 7 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236 (далі - ДФС), Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску. Відповідно до ДФС та її територіальні органи є органами доходів і зборів.

Водночас спеціалісти Міністерства юстиції наголошують, що пунктом 8 розділу III "Прикінцеві положення" Закону України від 28 грудня 2014 року № 76-VIII "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України", який набрав чинності з 1 січня 2015 року, було встановлено, що перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців контролюючими органами (крім Державної фіскальної служби України та Державної фінансової інспекції України) здійснюються протягом січня - червня 2015 року виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки. З огляду на поточну дату строк дії вказаної норми Закону України від 28 грудня 2014 року N 76-VIII закінчився.

В свою чергу, відповідно до статті 10 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV (далі Закон № 1105) органи Фонду соціального страхування України мають право перевіряти достовірність відомостей, поданих роботодавцем для отримання коштів Фонду, дотримання порядку використання роботодавцем виділених йому коштів Фонду та зупиняти виплати з Фонду в разі відмови або перешкоджання з боку роботодавця у проведенні перевірки, виявлення фактів подання ним Фонду недостовірних відомостей або порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду.

При цьому, частиною 6 розділу VII Закону № 1105 встановлено, що до завершення заходів, пов'язаних з утворенням Фонду соціального страхування України та робочих органів його виконавчої дирекції виконання функцій та завдань, передбачених цим Законом, забезпечують у межах компетенції, зокрема, відповідні виконавчі дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та їх робочі органи. А відповідно до частини 8 розділу VII Закону № 1105 визначено, що до приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Таким чином, мораторій на проведення перевірок встановлений Законом України від 28 грудня 2014 року N 71-VIII стосується лише органів доходів і зборів та відповідно не поширюється на робочі органи Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, які в межах прав наданих Законом № 1105 мають, зокрема, право на проведення перевірок страхувальників.